

2. Бридун Є.В. Моделювання страхового механізму компенсації еколого-економічних збитків / Є.В. Бридун. – Харків : Вид-во "Форт", 2004. – 256 с.
3. Віленчук О.М. Концептуальні засади розвитку екологічного страхування в лісовому господарстві / О.М. Віленчук // Фінанси України : журнал. – 2007. – № 5. – С. 105-113.
4. Козьменко О.В. Страховий ринок України в контексті сталого розвитку : монографія / О.В. Козьменко. – Суми : Вид-во ДВНЗ "УАБС НБУ", 2008. – 350 с.
5. Манкевич В.В. Правове регулювання екологічного страхування / В.В. Манкевич. – Мн. : Изд-во ГИУСТ БГУ, 2010. – 145 с.
6. Географічне поняття "Західна Україна", "Південна Україна" Північна Україна "Східна Україна" та "Центральна Україна". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://uk.wikipedia.org>.
7. Моткин Г.А. Основы экологического страхования / Г.А. Моткин. – М. : Изд-во "Наука", 1996. – 192 с.
8. Сааджан И.А. Страхование экологических рисков: принципы и экономический механизм : монография / И.А. Сааджан, С.К. Харичков. – Одесса : Изд-во Ин-та проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2006. – 159 с.

Дубович І.А., Василюшин Х.Р., Куцкая Ю.И. Соціально-економічний аналіз ринку екологічного страхування в Україні

Обращено внимание на современные проблемы и актуальность социально-экономического исследования рынка экологического страхования в Украине. Проведен социологический опрос о готовности граждан Украины страховать жизнь, здоровье и имущество от экологических рисков. Осуществлен корреляционно-регрессионный анализ величины страхового тарифа относительно имущества, жизни и здоровья населения в зависимости от экологических рисков в Украине. Обоснована гипотеза о необходимости создания государственной экологической страховой компании. Выявлены основные факторы, влияющие на экологическое страхование в Украине.

Ключевые слова: экологическое страхование, экологический риск, корреляционно-регрессионный анализ, государственная экологическая страховая компания.

Dubovich I.A., Vasylyshyn K.R., Kutska Yu.I. Socio-economic Analysis of the Environmental Insurance Market in Ukraine

Attention is paid to the current problems and relevance of socio-economic studies of environmental insurance market in Ukraine. A sociological survey concerning the willingness of Ukrainian citizens to insure their life, health and property from environmental risks is conducted. The correlation and regression analysis of the insurance rate on property, life and health of citizens in dependence on environmental risks in Ukraine is done. The necessity of the state environmental insurance company establishment is proved. The basic factors that influence the environmental insurance in Ukraine are revealed.

Key words: environmental insurance, environmental risk, correlation and regression analysis, state environmental insurance company.

УДК 330.322.332 *Пров. наук. співроб. О.І. Дребот, д-р екон. наук; аспір. Л.В. Дудич – Інститут агроекології та природокористування НААНУ*

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Встановлено основні особливості інвестиційної забезпеченості сільськогосподарського землекористування та наведено основні еколого-економічні інструменти підвищення інвестиційної привабливості останнього. Встановлено роль розробки інвестиційних землевпорядних проектів для залучення інвестицій в землекористування. Обґрунтовано доцільність створення та розвитку сільськогосподарських обслуговуючих сервісних кооперативів, що дасть змогу залучити кошти для невеликих сільськогосподарських товаровиробників, і матиме не тільки економічний, екологічний, але і

соціальний ефект. Запропоновано створювати не тільки неприбуткові сервісні кооперативи з участю всіх учасників, але й прибуткові державні кооперативи, приватні.

Ключові слова: еколого-економічні інструменти, сільськогосподарське землекористування, інвестиційна привабливість, інвестиційні землевпорядні проекти, сільськогосподарські обслуговуючі сервісні кооперативи.

Постановка проблеми. Сьогодні беззаперечно актуальне питання щодо інвестицій у сільське господарство. Цьому процесу повинні сприяти землевпорядні проекти, в яких визначаються розміри необхідних інвестицій, черговість внесення їх у ті чи інші заходи, спрямовані на використання і збереження земельних ресурсів. Після проголошення незалежності країни та переходу її до ринкових умов необхідну переглянути погляди на розроблення землевпорядних проектів та інвестиційну діяльність, яка лежить в основі землевпорядних заходів, вкладати кошти в купівлю землі, ґрунтозахисні технології, у розвиток свого бізнесу. Також, для підвищення інвестиційних надходжень у сільськогосподарське землекористування, необхідно розвивати сервісну сільськогосподарську кооперацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо застосування еколого-економічних інструментів підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарського землекористування є надзвичайно актуальним, тому багато досліджень стосуються цієї тематики. Дослідженням загальних засад та шляхів вдосконалення сільськогосподарського землекористування займаються М.С. Богіра, М.Г. Ступень, М. Третяк, М.А. Хвесик та інші вчені. Проблему застосування еколого-економічних інструментів підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарського землекористування висвітлено в працях О.В. Брошенка, М.Г. Ступеня, Г.В. Черевка, І.Г. Климової, М.Й. Малика.

Постановка завдання. Завдання дослідження – розглянути проблеми та перспективи застосування еколого-економічних інструментів для підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарського землекористування та встановити шляхи їх вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. У всьому світі агросектор стає дедалі більш капіталомістким. Проте, попри деякі нещодавні позитивні зрушення, сільське господарство України не відповідає цій тенденції. Українське сільське господарство має майже невичерпні можливості для залучення високоприбуткових інвестицій. Однак підприємства галузі не спроможні визначити ці можливості та чітко спланувати обсяг необхідних інвестицій. Крім того, брак важелів для примусового виконання контрактів, відсутність застави та велика ймовірність державних втручань перетворюють навіть найбезпечніші інвестиції на дуже ризиковані для кредиторів. На прибутковість аграрного виробництва негативно впливає існуючий диспаритет цін на промислову та сільськогосподарську продукцію, що може призвести до зниження інвестиційної привабливості аграрних підприємств. Тому підвищення пріоритетності сільського господарства повинно бути невідкладним завданням. Це залежить від стабільності законодавства в Україні, фінансово-кредитної, фіскальної і цінової політики, податкових, амортизаційних і кредитних пільг тощо [3, с. 40-41].

Тривалий операційний цикл, висока трудомісткість, низька дохідність, фінансова нестійкість, велика залежність від зовнішнього природно-кліматич-

ного та фінансового оточення та інші дестабілізуючі чинники перетворюють сільське господарство в інвестиційно непривабливу сферу. Попри те, що вкладення сільськогосподарських підприємств в основний капітал мають постійну позитивну динаміку, їх не вистачає навіть для заміни вибулих засобів праці. До того ж частка галузі в загальних обсягах капітальних вкладень в економіку України становить 5-7 %. Зарубіжні інвестори спрямовують у сільське господарство лише 2 % власних фінансових ресурсів [2, с. 36].

Для залучення іноземних інвесторів можна використовувати набір еколого-економічних інструментів, який існує у світовій практиці. До них належать: податкові стимули (встановлення податкових пільг, відстрочення сплати податків, прискорена амортизація, "податкові канікули" на термін від 2 до 15 років); фінансові методи стимулювання (субсидії, позички в разі виконання інвестором певних зобов'язань); адміністративні методи (створення умов для ефективного функціонування іноземного капіталу – забезпечення необхідними факторами виробництва, розвиток транспортної мережі, комунікацій) [5, с. 5].

В умовах значного дефіциту інвестицій в сільськогосподарське виробництво та вдосконалення технологій у використанні земель безперечно актуальним і необхідним є залучення іноземних інвестицій, але, незважаючи на позитивний результат функціонування підприємств з іноземними інвестиціями, є й негативні наслідки. Негативний вплив на використання земель сільськогосподарського призначення відбувається і сьогодні. За таких умов необхідно вибрати правильну модель стимулювання та контролю. Крім того, що потрібно стимулювати іноземних інвесторів наданням пільг, субсидій, "податкових канікул", необхідно також не зменшувати ролі контролю за використанням земель, що перебувають у користуванні іноземних інвесторів. Особливо це стосується органів місцевого самоврядування, оскільки саме ці органи володіють найбільш повною інформацією про використання земель на локальному рівні.

Досліджуючи питання інвестування, важко не погодитися, що сьогодні одним із найактуальніших завдань у сфері землекористування є дослідження та узаконення методологічних основ інвестиційної діяльності з метою підвищення ефективності використання та охорони земель сільськогосподарських підприємств через формування інвестиційної привабливості землекористування та вдосконалення цього процесу через проекти землеустрою [13, с. 35].

Землевпорядні проекти повинні мати обґрунтовані економічні показники ефективності і за своєю суттю бути інноваційними, тобто відповідати світовим стандартам та умовам ринкової економіки. До таких умов можна зарахувати:

- застосування та впровадження новітніх технологій для вивчення стану земель, планування та організації раціонального їх використання та охорони;
- застосування маркетингових досліджень (дослідження тенденцій ринку та визначення попиту на продукцію і використання цих досліджень, наприклад для встановлення структури посівних площ у господарстві з рослинницькою галуззю), в яких необхідно враховувати природні та ринкові умови, рівень цін, соціальні умови;
- бізнес-планування, яке повинно бути основою інвестиційного процесу, що дасть змогу знизити рівень ризику під час проведення окремих робіт і довести економічну ефективність технічних рішень.

Інвестиційний землевпорядний проект – це комплексний план заходів щодо використання та охорони земель як джерела виробництва сільськогосподарської продукції. Такий проект повинен мати правове обґрунтування, а також комплекс техніко-економічних документів, що обґрунтовують вирішення основного завдання. Ринкова економіка дає змогу це зробити, використавши дисконтний метод, зіставляючи витрати і прибутки. Таким методом можливо здійснювати освоєння інвестицій у тій черговості, яка виключає наявність піків у використанні капіталовкладень, робочої сили, машин і механізмів. Зазначені дії підвищать привабливість землевпорядних робіт.

Бізнес-план, як план освоєння інвестицій, є обов'язковою частиною землевпорядного проекту, де в стислому вигляді викладається вся інформація про проект, необхідна для його здійснення. Бізнес-план дає змогу отримати прибутки, ураховуючи під час освоєння проекту економічні можливості господарства. У бізнес-плані необхідно передбачити можливість виникнення ризиків і визначити способи їх подолання, що надзвичайно важливо за умови ринкового підходу до інвестиційних проектів землеустрою. У цих проектах ризики потрібно сприймати як імовірність втрати доходів або інший вплив на сільськогосподарське виробництво у разі виникнення непередбачених обставин. У разі зміни політичної, економічної, цінової політики, яка позначиться на економічних показниках господарства, бізнес-план можна перерахувати автоматично, не змінюючи технічних показників проекту, за допомогою різних сучасних комп'ютерних програм. Комп'ютерний аналіз можна використати для вирішення багатьох питань інвестиційного проекту. Сьогодні існує багато різних комп'ютерних програм, за допомогою яких здійснюють раціоналізацію використання земель у конкретному підприємстві і за конкретних умов.

Дослідження вчених [1, с. 168; 6, с. 4-6; 7, с. 156] доводять, що на шляху до розвитку в Україні ринкової економічної системи дієвим заходом є застосування такого еколого-економічного інструменту, як сільськогосподарська кооперація. За цілями, завданнями і характером діяльності Й.М. Малік та Ю.Я. Лузан поділяють сільськогосподарські кооперативи на виробничі (мета – виробництво та одержання прибутку) й обслуговуючі (обслуговування сільськогосподарського та іншого виробництва, не ставлять за мету одержання прибутку). Обслуговуючі поділяються на переробні, заготівельно-збутові, поставальницькі, сервісні, багатофункціональні та ін. [6, с. 4-5].

Сервісні кооперативи – це кооперативи, які надають технологічні, транспортні, меліоративні, ремонтні, будівельні, еколого-відновні, побутові та інші послуги. Законодавчим підґрунтям для створення таких кооперативів є Закон України "Про кооперацію" [9], який визначає правові, організаційні, економічні та соціальні основи функціонування кооперації в Україні. Згідно із цим документом [10], важливим завданням обслуговуючої кооперації сільськогосподарських товаровиробників є протистояння безконтрольному поширенню непродуктивного торговельно-посередницького бізнесу, що сприяє впливу фінансових ресурсів з агропромислового виробництва.

За допомогою фермерської кооперації можна вирішити проблему інвестиційної забезпеченості. Досвід економічно розвинених країн засвідчує, що ко-

операція фермерів є важливим чинником ефективності їх функціонування. У таких країнах, як США, Канада, Японія та деяких країнах ЄС, держава надає вагомому підтримку розвитку кооперації, фінансуючи відповідні програми з розвитку кооперації, надаючи пільгові кредити кооперативам, здійснюючи гнучке оподаткування [4, с. 85].

Варто докладно розглянути сервісні машинно-тракторні кооперативи, які надають технологічні послуги в галузі рослинництва (зі спільного обробітку ґрунту, збирання урожаю). Така форма кооперації сьогодні є дуже затребуваною для невеликих господарств (фермерських, особистих селянських) як для України загалом, так і для Львівської обл. зокрема. Саме ці господарства нині потерпають від нестачі сільськогосподарської техніки, оскільки вона достатньо дорога. Для підтвердження можна навести такі цифри: в Україні у 2013 р. в розрахунку на 100 га ріллі кількість тракторів у фермерських господарствах становила 0,81, на противагу 2005 р. – 0,88 трактора на 1 га, та 2000 р. – 1,11 трактора на 100 га ріллі [11, с. 183]. У Львівській обл. теж спостерігається зменшення парку тракторів, сільськогосподарських машин та енергетичних потужностей у фермерських господарствах: у 2000 р. кількість тракторів становила 1055 шт., у 2005-1069 шт., у 2010 р. – 619, і у 2013 р. ситуація покращилась – 904 шт. [14, с. 11].

Така система господарювання і використання ресурсів допоможе зберегти життєдіяльність малих підприємств. Важко не погодитися з Т.С. Ожелевською, яка зазначає, що банкрутство малих сільськогосподарських підприємств призведе до збільшення кількості безробітних у сільській місцевості; зменшення податків до місцевого бюджету, що зумовить зменшення витрат на інфраструктуру; спричинить міграцію значної частини сільського населення і зникнення цілих населених пунктів [8, с. 58-59].

Сьогодні можна констатувати, що в Україні розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів набуває з кожним роком позитивних тенденцій. Так, станом на 2001 р. таких кооперативів в Україні не існувало, у 2006 р. їх кількість становила вже 372 одиниці, у 2009 р. – 759 од., у 2011 р. – 838 од., а у 2013 р. – вже 947 од. [12, с. 47].

Дослідження та світовий досвід свідчать, що така форма кооперації є дуже затребуваною для невеликих господарств (фермерських, особистих селянських, що потерпають від нестачі дорогої вартісної сільськогосподарської техніки і можуть зекономити кошти на придбання власної техніки, добрив, ґрунтозахисні технології та вкласти заощаджені кошти в купівлю землі, ґрунтозахисні технології, в розвиток свого бізнесу).

Цікавим є момент щодо організаційних засад обслуговуючих сервісних кооперативів. За своєю суттю він повинен бути неприбутковим, а метою його діяльності є задоволення виробничих потреб членів кооперативу. Варто створювати не тільки неприбуткові за своєю суттю сервісні кооперативи з участю всіх учасників, але й прибуткові державні кооперативи (прибуток від функціонування цих кооперативів можна спрямовувати на землеохоронні заходи), приватні, засновані одним або кількома його членами (вкладаючи інвестиції, можуть отримувати прибуток), також можливе створення цих кооперативів іншими інвесторами, зокрема іноземними.

Висновки. Для залучення іноземних інвесторів можна використовувати такий набір еколого-економічних інструментів: податкові стимули; фінансові методи стимулювання (субсидії, позички в разі виконання інвестором певних зобов'язань); адміністративні методи (створення умов для ефективного функціонування іноземного капіталу – забезпечення необхідними факторами виробництва, розвиток транспортної мережі, комунікацій). Сьогодні одним із найактуальніших завдань у сфері землекористування є дослідження та узаконення методологічних основ інвестиційної діяльності з метою формування інвестиційної привабливості землекористування та вдосконалення цього процесу через проекти землеустрою, які повинні бути інвестиційними. Підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарського землекористування можна також здійснити через такий еколого-економічний інструмент, як створення та розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів зі спільного обробітку ґрунту.

Література

1. Бодак Г.І. Зарубіжний досвід розвитку сільськогосподарського виробництва/ Г.І. Бодак// Науковий вісник НАУ біоресурсів і природокористування України: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2011, вип. 168, ч. 1. – С. 57-62.
9. Про кооперацію: Закон України № 5495-VI від 20.11.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80>.
10. Про розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів: наказ Міністерства аграрної політики України від 31 лип. 2000 р. № 168 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uazakon.com/documents/date_24/pg_iscawx.htm.
11. Сільське господарство України: стат. зб. (за 2013 р.). – К. : , 2014 р. – 386 с.
12. Статистичний щорічник "Регіони України". Ч. 2. – К. : , 2013 р. – 783 с.
13. Ступень М. Шляхи вдосконалення раціонального використання земель сільгосппризначення на прикладі Львівської області/ М. Ступень, М. Богіра// Землевпорядний вісник. – 2007, № 5. – С. 33-36.
14. Фермерські господарства Львівщини: стат. зб. – Львів, 2012. – 116 с.
15. Черевко Г.В. Державне регулювання економіки в АПК: навч. посіб./ Г.В. Черевко. – К. : Знання, 2006. – 339 с.

Дребот О.І., Дудич Л.В. Еколого-економические инструменты повышения инвестиционной привлекательности сельскохозяйственного землепользования

Установлены основные особенности инвестиционной обеспеченности сельскохозяйственного землепользования и приведены основные эколого-экономические инструменты повышения инвестиционной привлекательности последнего. Установлена роль разработки инвестиционных землеустроительных проектов для привлечения инвестиций в землепользование. Обоснована целесообразность создания и развития сельскохозяйственных обслуживающих сервисных кооперативов, которая позволит привлечь средства для небольших сельскохозяйственных товаропроизводителей, и имеет не только экономический, экологический, но и социальный эффект. Предложено создавать не только неприбыльные сервисные кооперативы с участием всех участников, но и прибыльные государственные кооперативы, частные.

Ключевые слова: эколого-экономические инструменты, сельскохозяйственное землепользование, инвестиционная привлекательность, инвестиционные землеустроительные проекты, сельскохозяйственные обслуживающие сервисные кооперативы.

Drebot O.I., Dudych L.V. Ecological and economic instruments to increase the investment attractiveness of agricultural land use

The basic features of an investment provision of agricultural land use and provides basic environmental and economic instruments to increase the investment attractiveness of the lat-

ter. The role of land management development investment projects for investment in land use. The expediency of creation and development of agricultural service cooperatives service, which will raise funds for small agricultural producers, and will not only economic, environmental, but also social impact. Proposed to create not only a non-profit service cooperatives involving all participants, but also profitable state cooperatives, private.

Key words: ecological and economic instruments, agricultural land use, investment attraction, investment land management projects, agricultural service cooperatives service.

УДК 330.322:338.43:005.32-026.12:061.1

Аспір. Н.В. Замятіна¹ –
ПВНЗ "Європейський університет"

МОТИВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Розглянуто питання можливостей активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств за умов євроінтеграції. Обґрунтовано існування мотиваційного механізму активізації інвестиційної діяльності, який має об'єктивну природу, та розглянуто кризу призму наслідків, можливих загроз та переваг для сільськогосподарських підприємств, пов'язаних із початком виконання Угоди та створенням зони вільної торгівлі Україна – ЄС. Визначено чинники стимулювання інвестиційної діяльності на мікрорівні, а також на рівні держави як суб'єкта управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарського підприємства.

Ключові слова: інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств, мотиваційний механізм, євроінтеграція, Угода про асоціацію.

Постановка проблеми. У сучасних умовах динамічного розвитку євроінтеграційних процесів набуває нових акцентів питання інвестиційного розвитку сільськогосподарських підприємств. Незважаючи на істотний перелік загроз та ризиків, що несуть в собі інтеграційні процеси (втрата істотної частини внутрішнього агропродовольчого ринку, необхідність збільшення обсягів виробничих витрат для забезпечення якості продукції, додаткові втрати, пов'язані з адаптацією до нового конкурентного й регулятивного середовища, скорочення державної підтримки власних товаровиробників та ін.), більшість експертів та науковців прогнозують загальний позитивний ефект євроінтеграції.

Ключовий аспект позитивного впливу визначається утворенням потужного мотиваційного механізму активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, що проявляється як на мікро-, так і на макрорівнях інвестиційного менеджменту. Зокрема посилення конкуренції на внутрішньому ринку та нові можливості виходу на зовнішні ринки потребують від керівництва сільськогосподарських підприємств прийняття відповідних управлінських рішень щодо підвищення конкурентоспроможності власної продукції, зокрема щодо вдосконалення матеріально-технічного забезпечення виробничого процесу та переходу до інноваційних форм управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання впливу євроінтеграційних процесів на діяльність сільськогосподарських підприємств стали об'єктом уваги як науковців, так і практиків. Зокрема цієї проблематики стосу-

ються праці В.В. Лебедевої, М. Риженкова, С. Сидоренка, В. Мовчан та ін. Водночас питання впливу євроінтеграції як чинника активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств залишається недостатньо глибоко дослідженим, а тому потребує подальшого вивчення та наукового обґрунтування.

Метою роботи є обґрунтування мотиваційного механізму активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств за умов євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні найбільш істотними щодо впливу на стан сільськогосподарських підприємств у перспективі є євроінтеграційні процеси, що обумовлені підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС, а тому мотиваційний механізм доцільно розглядати кризу призму наслідків, можливих загроз та переваг, пов'язаних із початком виконання Угод та створенням зони вільної торгівлі Україна – ЄС. Отож, на макрорівні мотиваційний механізм спрацьовує передусім через необхідність виконання Україною тих зобов'язань, які вона взяла на себе після підписання Угоди про асоціацію. Як видно з рисунка, мотиваційний механізм активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств за умов підписання Угоди про асоціацію з ЄС реалізується через чинники як позитивного, так і негативного впливу євроінтеграційних процесів на становище сільськогосподарських товаровиробників.

Позитивний аспект стосується насамперед тих суб'єктів господарювання, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, адже тільки експортуючи продукцію у країни ЄС, можна отримати переваги від лібералізації митного режиму.

Водночас уже навіть сам факт існування потенційної можливості одержання додаткової фінансової вигоди завдяки розширенню масштабів своєї діяльності (зокрема переорієнтацію на зовнішні ринки збуту) слугує першим і достатньо істотним стимулом удосконалення як для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, так і для тих підприємств, які до тепер не виходили за межі національного (або, і регіонального) ринку. Відповідно можна стверджувати, що мотиваційний механізм управління інвестиційною діяльністю активізується вже з моменту усвідомлення: 1) переваг, що надають євроінтеграційні процеси сільськогосподарським товаровиробникам; 2) потреби активізації інвестиційної діяльності як одного з основних засобів досягнення бажаного результату (виходу на зовнішні ринки і, в підсумку, одержання максимально можливого фінансового результату діяльності).

Скасування мита та різних тарифних і нетарифних обмежень створює нові можливості для сільськогосподарських підприємств, що експортують (або планують експортувати) свою продукцію в країни ЄС. Однак успішність діяльності в умовах зони вільної торгівлі прямо залежить від того, наскільки швидко й успішно суб'єкт господарювання адаптується до нових умов та виконує вимоги, які ставляться перед товаровиробниками у ЄС. Іншими словами, українські товари зможуть вийти на ринки ЄС тільки за умови забезпечення європейської якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Процес такої адаптації потребує мобілізації додаткових ресурсів – матеріальних, інформаційних, людських, що, в підсумку, зумовлює необхідність значних капіталовкладень. Таким чином, умова активізації інвестиційної діяльності є своєрідним "коридором", через який варто

¹ Наук. керівник: проф. Н.С. Прокопенко, д-р екон. наук